

USTAWA O ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII

Komentarz

redakcja naukowa

Jerzy Baehr, Piotr Lissoń

Jakub Pokrzywniak, Maciej Szambelańczyk

Jerzy Baehr, Adam Frąckowiak, Krzysztof Hajdrowski

Piotr Lissoń, Jakub Pokrzywniak, Aleksander Stawicki

Maciej Szambelańczyk, Sergiusz Urban

KOMENTARZE

USTAWA O ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII

Komentarz

redakcja naukowa

Jerzy Baehr, Piotr Lissoń

Jakub Pokrzywniak, Maciej Szambelańczyk

Jerzy Baehr, Adam Frąckowiak, Krzysztof Hajdrowski

Piotr Lissoń, Jakub Pokrzywniak, Aleksander Stawicki

Maciej Szambelańczyk, Sergiusz Urban

KOMENTARZE

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2016

Stan prawny na 29 lutego 2016 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Łamanie
JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumieł, Krzysztof Drzewiecki

Wykaz autorstwa komentarzy:

Jerzy Baehr – art. 4–38, 200–205, 211–216, 218–219

Adam Frąckowiak – art. 1–3, 52–60, 188–188a, 190, 199, 220–223

Krzysztof Hajdrowski – art. 136–160

Piotr Lissoń – art. 85–87, 90–91, 126–135, 178, 179 pkt 1, pkt 3–29, art. 180–181,
183–184, 187, 189, 193, 195, 217

Jakub Pokrzywniak – art. 71–74, 75 (tezy 1–10), 76–84, 88–89, 92–115, 179 pkt 2,
art. 185, 191–192, 208–210

Aleksander Stawicki – art. 39, 168–177

Maciej Szambelańczyk – art. 40–51, 61–70, 116–119, 120–125, 186, 194–194a, 196–198, 206

Sergiusz Urban – art. 75 (tezy 11–17), 161–167, 182, 207

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-246-4

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	7
Od Autorów	13
Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478 z późn. zm.)	15
Rozdział 1. Przepisy ogólne	17
Rozdział 2. Zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji oraz małej instalacji, z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego lub z biopłynów	57
Rozdział 3. Zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego lub biopłynów oraz wytwarzania biogazu rolniczego lub biopłynów	81
<i>Rozdział 4. Mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, biogazu rolniczego oraz ciepła, w instalacjach odnawialnego źródła energii</i>	98
Rozdział 5. Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii	315
Rozdział 6. Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych	332

Rozdział 7. Warunki i tryb wydawania certyfikatów instalatorom mikroinstalacji, małych instalacji i instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nie większej niż 600 kW oraz akredytowania organizatorów szkoleń	350
Rozdział 8. Zasady współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz wspólnych projektów inwestycyjnych	386
Rozdział 9. Kary pieniężne	406
Rozdział 10. Zmiany w przepisach obowiązujących	429
Rozdział 11. Przepisy przejściowe	497
Rozdział 12. Przepisy końcowe	543
Literatura	547
O Autorach	549

Wykaz skrótów

Akty prawne

- dyrektywa 2009/28/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 5.06.2009, s. 16, z późn. zm.)
- dyrektywa 2012/27/UE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 1, z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23)

k.p.c.	– ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
nowelizacja ustawy o OZE	– ustawa z dnia 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. poz. 2365)
o.p.	– ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
p.o.ś.	– ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.)
p.p.s.a.	– ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
pr. bud.	– ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 290)
pr. en.	– ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.)
p.s.w.	– ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.)
p.z.p.	– ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2164)
rozporządzenie nr 714/2009	– rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, s. 15, z późn. zm.)
rozporządzenie nr 1272/2009	– rozporządzenie Komisji (UE) nr 1272/2009 z dnia 11 grudnia 2009 r. ustanawiające wspólne szczególne zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zakupu i sprzedaży

-
- produktów rolnych w ramach interwencji publicznej (Dz. Urz. UE L 349 z 29.12.2009, s. 1, z późn. zm.)
- rozporządzenie nr 256/2014** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 256/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zgłaszania Komisji projektów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury energetycznej w Unii Europejskiej, zastępujące rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 617/2010 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 736/96 (Dz. Urz. UE L 84 z 20.03.2014, s. 61)
- u.b.b.c.** – ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 775 z późn. zm.)
- u.d.t.** – ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1125)
- u.e.e.** – ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2167 z późn. zm.)
- u.e.r.f.u.s.** – ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748 z późn. zm.)
- u.f.p.** – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
- u.g.t.** – ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 197 z późn. zm.)
- u.o.d.o.** – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 z późn. zm.)
- u.odp.** – ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.)
- u.o.i.f.** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 94 z późn. zm.)
-

u.o.i.n.	– ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228 z późn. zm.)
u.o.k.k.	– ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 184 z późn. zm.)
u.o.m.	– ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 934 z późn. zm.)
u.p.d.o.f.	– ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
u.p.e.a.	– ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 z późn. zm.)
u.r.	– ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.)
u.s.d.g.	– ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.)
ustawa o OZE	– ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478 z późn. zm.)
u.u.i.ś.	– ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 353)
u.z.n.k.	– ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.)

Organy i instytucje

ARR	– Agencja Rynku Rolnego
GUS	– Główny Urząd Statystyczny
KDPW S.A.	– Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.

KE	– Komisja Europejska
NFOŚiGW	– Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OREO S.A.	– Operator Rozliczeń Energii Odnawialnej S.A.
OSD	– operator systemu dystrybucyjnego
OSP	– operator systemu przesyłowego
RM	– Rada Ministrów
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SO	– sąd okręgowy
SOKiK	– Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
TK	– Trybunał Konstytucyjny
UDT	– Urząd Dozoru Technicznego
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
URE	– Urząd Regulacji Energetyki
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

Inne

BIP URE	– Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki
GW	– gigawat
GWh	– gigawatogodzina
KPD	– krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych
kV	– kilowolt
kW	– kilowat
kWh	– kilowatogodzina
MW	– megawat
MWh	– megawatogodzina
MW _t	– megawat mocy cieplnej
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych

OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
OZE	– odnawialne źródło energii
PiP	– Państwo i Prawo
PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
ZNSA	– Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Od Autorów

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii ma na gruncie prawa polskiego charakter nowatorski. W odniesieniu do wielu zawartych w ustawie rozwiązań brak jest z tego względu literatury prawniczej, nie wspominając o orzecznictwie sądowym. Jednocześnie, jak powszechnie wiadomo, ustawa w swoim wymiarze normatywnym nie jest dziełem doskonałym, czego potwierdzeniem jest chociażby fakt, że wraz z jej wejściem w życie powstał w Ministerstwie Gospodarki projekt jej nowelizacji.

Z uwagi na powyższe uznaliśmy, że istnieje duże zapotrzebowanie na opublikowanie komentarza do tej ustawy, który mógłby być praktycznie wykorzystany przez przedsiębiorców oraz instytucje i osoby zajmujące się energetyką odnawialną.

Do zespołu autorów komentarza należą, z jednej strony, osoby mające bogate doświadczenie akademickie w dziedzinie prawa energetycznego, administracyjnego, cywilnego, publicznego prawa gospodarczego oraz prawa ochrony środowiska i w powyższych dziedzinach mają znaczący dorobek naukowy. Z drugiej strony autorami komentarza są osoby, które mają olbrzymie doświadczenie praktyczne oparte na realizacji wielu projektów w zakresie energetyki odnawialnej. W tym obszarze osoby te były zaangażowane zarówno przez inwestorów branżowych w energetykę odnawialną, jak i banki czy spółki dystrybucyjne oraz spółki obrotu energią.

Dla autorów komentarza bardzo cenny był także udział w pracach legislacyjnych nad ustawą oraz konsultacje z przedstawicielami Ministerstwa Gospodarki i Urzędu Regulacji Energetyki.

W zakresie zagadnień podatkowych merytorycznego wsparcia udzielił Łukasz Czekański, doradca podatkowy z zespołu prawa podatkowego kancelarii WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k. Za pomoc w przygotowaniu materiałów źródłowych do komentarza dziękujemy członkom zespołu prawa energetycznego kancelarii WKB, w szczególności Krzysztofowi Sikorskiemu, Annie Urbańczyk oraz Anisowi Ben Amerowi, jak również Aleksandrze Przybysz.

Uwzględniono stan prawny na 29 lutego 2016 r.

USTAWA

z dnia 20 lutego 2015 r.

o odnawialnych źródłach energii¹

(Dz. U. poz. 478; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2365)

¹ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża:

- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającą i w następstwie uchylającą dyrektywę 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 5.06.2009, str. 16, z późn. zm.);
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1);
- 3) dyrektywę Rady 2013/18/UE z dnia 13 maja 2013 r. dostosowującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w związku z przystąpieniem Republiki Chorwacji (Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 230).

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania:
 - a) energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii,
 - b) biogazu rolniczego– w instalacjach odnawialnego źródła energii,
 - c) biopłynów;
- 2) mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie:
 - a) energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii,
 - b) biogazu rolniczego,
 - c) ciepła– w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- 3) zasady wydawania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- 4) zasady realizacji krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych;
- 5) warunki i tryb certyfikowania instalatorów mikroinstalacji, małych instalacji i instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nie większej niż 600 kW oraz akredytowania organizatorów szkoleń;
- 6) zasady współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz wspólnych projektów inwestycyjnych.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w transporcie w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1643 oraz z 2015 r. poz. 151), zwanej dalej „ustawą o biokomponentach i biopaliwach ciekłych”, z wyłączeniem przepisów rozdziału 6.

3. Do przyłączenia instalacji odnawialnego źródła energii do sieci stosuje się przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne”.

1. Przepisy ustawy o OZE nie wymieniają jej celów, jak uczyniono to np. w ustawie – Prawo energetyczne. Najważniejsze cele ustawy o OZE określono w uzasadnieniu jej projektu². Są nimi:
 - 1) zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, m.in. w wyniku efektywnego wykorzystywania OZE;
 - 2) racjonalne wykorzystywanie OZE, uwzględniające relację długofalowej polityki rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej, wypełnienie zobowiązań wynikających z zawartych umów międzynarodowych oraz podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) kształtowanie mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach OZE;
 - 4) wypracowanie optymalnego i zrównoważonego zaopatrzenia odbiorców końcowych na energię elektryczną, ciepło lub biogaz rolniczy z instalacji OZE;
 - 5) tworzenie nowych miejsc pracy w wyniku przyrostu liczby oddawanych do użytkowania nowych instalacji OZE;
 - 6) zapewnienie wykorzystania na cele energetyczne produktów ubocznych lub pozostałości z rolnictwa oraz przemysłu wykorzystującego źródła energii.

² Rządowy projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii, druk nr 2604, Sejm VII kadencji, cz. I, s. 4 i n.

Poza powyższymi, wyróżnionymi celami uzasadnienie projektu ustawy wskazuje także dalsze jej cele, m.in. bardziej racjonalne i efektywne wykorzystanie biomasy i rozwój jej krajowych zasobów czy optymalizację wsparcia przez tworzenie impulsów proinwestycyjnych (a w związku z tym np. wyłączenie wsparcia dużych elektrowni wodnych).

2. Ustawa o OZE została uchwalona w celu wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2009/28/WE, która powinna była zostać implementowana do dnia 5 grudnia 2010 r. (art. 27 ust. 1 dyrektywy 2009/28/WE). W konsekwencji Polska uniknęła dotkliwych kar finansowych, które groziły za brak implementacji. Ostatecznie Komisja Europejska wycofała bowiem z Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej skargę przeciwko Polsce w tej sprawie. W trakcie postępowania Polska dokonała częściowej transpozycji wyżej wymienionej dyrektywy ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 984) (określaną jako „mały trójpak energetyczny”), co spowodowało zmniejszenie pierwotnie proponowanej kary pieniężnej z 133 228,80 do 61 380 euro za każdy dzień opóźnienia. Poza powyższą dyrektywą ustawa o OZE w zakresie swojej regulacji wdraża także dyrektywę 2012/27/UE. Przepisy obu wyżej wymienionych dyrektyw zostały implementowane w przepisach jeszcze dwóch ustaw: ustawy o efektywności energetycznej oraz ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.
3. Jak jednoznacznie wynika z brzmienia art. 1 ustawy o OZE, odnosi się ona do działalności wytwórczej w instalacjach OZE. Przedmiotem regulacji i wsparcia objęte jest wytwarzanie energii elektrycznej z OZE lub biogazu rolniczego tylko w instalacjach OZE, a więc instalacjach spełniających przesłanki określone w definicji zawartej w art. 2 pkt 13 ustawy o OZE.
4. Choć ustawa o OZE reguluje mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie ciepła w instalacji OZE, to nie reguluje zasad i warunków wykonywania tej działalności. Właściwe w tym zakresie pozostają przepisy art. 32 i n. pr. en.

5. Ustawa o OZE dokonuje także nowelizacji wielu ustaw, w tym m.in. ustawy – Prawo energetyczne (zob. szerzej komentarz do przepisów zmieniających).
6. Artykuł 1 ust. 2 ustawy o OZE stanowi, że jej przepisów nie stosuje się do spraw uregulowanych w przepisach ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Wyłączenie to jest konsekwencją jasnego podziału zakresu regulacji obu ustaw. Podczas gdy ustawa o OZE dotyczy wytwarzania energii oraz biogazu rolniczego z OZE zużywanych na różne cele, ustawa o biokomponentach i biopaliwach ciekłych dotyczy wykorzystywania OZE wyłącznie do wytwarzania substancji (biopaliw oraz biokomponentów) służących do napędu pojazdów spalinyowych. Niemniej kwestie biopaliw oraz biokomponentów zostały objęte regulacją zawartą w rozdziale 6 ustawy o OZE. Przepisy tego rozdziału poświęcone są zagadnieniom związanym z KPD, który zgodnie z art. 126 ust. 2 ustawy o OZE określa krajowe cele w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych we wszystkich sektorach gospodarki, w tym w sektorze elektroenergetyki, ciepłownictwa i chłodnictwa oraz transportu.
7. Do przyłączania instalacji OZE do sieci stosuje się przepisy ustawy – Prawo energetyczne, a więc w szczególności art. 7 pr. en. Ustawa o OZE nie zawiera w tym zakresie przepisów szczególnych, niemniej dokonano nią nowelizacji dotychczasowych przepisów (zob. także komentarz do art. 179 oraz 191–192 ustawy o OZE).

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) **biogaz** – gaz uzyskany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;
- 2) **biogaz rolniczy** – gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane

jako rolne lub leśne, z wyłączeniem biogazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;

- 3) biomasa – stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej i leśnej oraz przemysłu przetwarzającego ich produkty, oraz ziarna zbóż niespełniające wymagań jakościowych dla zbóż w zakupie interwencyjnym określonych w art. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1272/2009 z dnia 11 grudnia 2009 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zakupu i sprzedaży produktów rolnych w ramach interwencji publicznej (Dz. Urz. UE L 349 z 29.12.2009, str. 1, z późn. zm.) i ziarna zbóż, które nie podlegają zakupowi interwencyjnemu, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, w tym odpadów z instalacji do przetwarzania odpadów oraz odpadów z uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w szczególności osadów ściekowych, zgodnie z przepisami o odpadach w zakresie kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów;
- 4) biopłyny – ciekłe paliwa dla celów energetycznych innych niż w transporcie, w tym do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, wytworzone z biomasy lub ziaren zbóż pełnowartościowych, wykorzystywane w instalacjach spełniających wymagania w zakresie standardów emisyjnych, o ile takie standardy zostały określone na podstawie przepisów o ochronie środowiska;
- 5) dedykowana instalacja spalania biomasy – instalację odnawialnego źródła energii, w której są spalane wyłącznie biomasa, biogaz, biogaz rolniczy lub biopłyny albo biomasa, biogaz, biogaz rolniczy lub biopłyny i paliwo pomocnicze;
- 6) dedykowana instalacja spalania wielopaliwowego – instalację spalania wielopaliwowego określoną w wydanej przed dniem 30 czerwca 2014 r. koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej oraz dokumentacji stanowiącej załącznik do tej koncesji;

- a) wyposażoną w odrębne linie technologiczne dla przygotowania i transportu do komory paleniskowej biomasy, biopłynu, biogazu lub biogazu rolniczego, których udział liczony według wartości energetycznej w łącznej ilości spalanej wszystkich paliw zużytych w tej instalacji jest większy niż 20%, lub
- b) wykorzystującą technologię fluidalną w instalacji o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 MW, przeznaczoną do spalania odpadów przemysłowych wspólnie z paliwami kopalnymi lub paliwami powstałymi z ich przetworzenia oraz biomasą, biopłynem, biogazem lub biogazem rolniczym, dla których udział biomasy, biopłynu, biogazu lub biogazu rolniczego, liczony według wartości energetycznej w łącznej ilości spalanej wszystkich paliw zużytych w tej instalacji jest większy niż 30%
 - w okresie rozliczeniowym określonym we wniosku, o którym mowa w art. 45 ust. 1, albo w okresie rozliczeniowym, o którym mowa w art. 83 ust. 2;
- 7) drewno pełnowartościowe – drewno spełniające wymagania jakościowe wymienione w normach określających wymagania i badania dla drewna wielkowymiarowego liściastego, drewna wielkowymiarowego iglastego oraz drewna średniowymiarowego dla grup oznaczonych jako S1, S2 i S3, oraz materiał drzewny powstały w wyniku procesu celowego rozdrobnienia tego drewna;
- 8) dystrybucja – dystrybucję w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 9) energia aerothermalna – energię o charakterze nieantropogenicznym magazynowaną w postaci ciepła w powietrzu na danym terenie;
- 10) energia geothermalna – energię o charakterze nieantropogenicznym skumulowaną w postaci ciepła pod powierzchnią ziemi;
- 11) energia hydrothermalna – energię o charakterze nieantropogenicznym skumulowaną w postaci ciepła w wodach powierzchniowych;
- 12) hydroenergia – energię spadku śródlądowych wód powierzchniowych, z wyłączeniem energii uzyskiwanej z pracy pompo-

- wej w elektrowniach szczytowo-pompowych lub elektrowniach wodnych z członem pompowym;
- 13) instalacja odnawialnego źródła energii – instalację stanowiącą wyodrębniony zespół:
- a) urządzeń służących do wytwarzania energii i wyprowadzania mocy, przyłączonych w jednym miejscu przyłączenia, w których energia elektryczna lub ciepło są wytwarzane z jednego rodzaju odnawialnych źródeł energii, a także magazyn energii elektrycznej przechowujący wytworzoną energię elektryczną, połączony z tym zespołem urządzeń lub
 - b) obiektów budowlanych i urządzeń stanowiących całość techniczno-użytkową służący do wytwarzania biogazu rolniczego, a także połączony z nimi magazyn biogazu rolniczego;
- 14) instalacja termicznego przekształcania odpadów – instalację odnawialnego źródła energii będącą spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.), w której część wytwarzanej energii elektrycznej i ciepła pochodzi z ulegającej biodegradacji części odpadów przemysłowych lub komunalnych, pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, w tym odpadów z instalacji do przetwarzania odpadów oraz odpadów z uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w szczególności osadów ściekowych, zgodnie z przepisami o odpadach w zakresie kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów;
- 15) instalacja spalania wielopaliwowego – instalację odnawialnego źródła energii, w której energia elektryczna lub ciepło są wytwarzane z biomasy, biopłynów, biogazu lub biogazu rolniczego spalanych wspólnie z innymi paliwami;
- 16) końcowe zużycie energii brutto – nośniki energii dostarczone do celów energetycznych przemysłowi, sektorowi transportowemu, gospodarstwu domowemu, sektorowi usługowemu, w tym sektorowi świadczącemu usługi publiczne, rolnictwu, leśnictwu i rybołówstwu, łącznie ze:

- a) zużyciem energii elektrycznej i ciepła przez przemysł energetyczny na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła,
 - b) stratami energii elektrycznej i ciepła powstającymi podczas ich przesyłania i dystrybucji;
- 17) magazyn energii elektrycznej – wyodrębnione urządzenie lub zespół urządzeń służących do magazynowania energii elektrycznej w innej postaci energii powstałej w wyniku procesów technologicznych lub chemicznych;
 - 18) mała instalacja – instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 40 kW i nie większej niż 200 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu większej niż 120 kW i nie większej niż 600 kW;
 - 19) mikroinstalacja – instalację odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 40 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 120 kW;
 - 20) odbiorca – odbiorcę w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
 - 21) odbiorca końcowy – odbiorcę końcowego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
 - 22) odnawialne źródło energii – odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów;
 - 23) operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego – operatora systemu dystrybucyjnego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
 - 24) operator systemu dystrybucyjnego gazowego – operatora systemu dystrybucyjnego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
 - 25) operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego – operatora systemu przesyłowego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;

- 26) paliwo gazowe – paliwo gazowe w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 27) paliwo pomocnicze – paliwo inne niż biomasa, biopłyny, biogaz lub biogaz rolniczy stosowane wyłącznie do uruchomienia instalacji odnawialnego źródła energii, w której zastosowane zabezpieczenia techniczne uniemożliwiają wytwarzanie z niego energii elektrycznej;
- 28) przedsiębiorstwo energetyczne – przedsiębiorstwo energetyczne w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 29) przesyłanie – przesyłanie w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 30) rozruch technologiczny – pracę instalacji odnawialnego źródła energii mającą na celu wyłącznie przeprowadzenie prób i testów umożliwiających końcowy odbiór tej instalacji;
- 31) sieci – sieci w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 32) sieć dystrybucyjna – sieć dystrybucyjną w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 33) sieć przesyłowa – sieć przesyłową w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 34) układ hybrydowy – instalację odnawialnego źródła energii, wytwarzającą energię elektryczną albo energię elektryczną i ciepło, w której w procesie wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła są wykorzystywane nośniki energii wytwarzane oddzielnie z odnawialnych źródeł energii, z możliwością wykorzystania paliwa pomocniczego, i ze źródeł energii innych niż odnawialne, pracujące na wspólny kolektor oraz zużywane wspólnie w tej jednostce wytwórczej do wytworzenia energii elektrycznej lub ciepła;
- 35) układ rozdzielony – układ urządzeń służący do wytwarzania energii elektrycznej albo ciepła w odrębnych procesach technologicznych;
- 36) wartość początkowa – wartość początkową w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.);
- 37) wyłączna strefa ekonomiczna – obszar wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia

- 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934 i 1014);
- 38) wysokosprawna kogeneracja – wysokosprawną kogenerację w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne;
- 39) wytwórca – podmiot, który ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wytwarzający energię elektryczną lub ciepło z odnawialnych źródeł energii lub wytwarzający biogaz rolniczy w instalacjach odnawialnego źródła energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w wyłącznej strefie ekonomicznej;
- 40) zboża pełnowartościowe – ziarna zbóż spełniające wymagania jakościowe dla zbóż w zakupie interwencyjnym określone w art. 7 rozporządzenia wymienionego w pkt 3, które podlegają zakupowi interwencyjnemu.
1. Komentowany przepis zawiera definicje pojęć, którymi posługuje się ustawa o OZE (słowniczek ustawowy). Zbiór ten nie jest zupełny, gdyż w art. 135 ustawy o OZE zawarto jeszcze jedną definicję, mianowicie definicję energii ze źródeł odnawialnych. Umieszczenie jej poza słowniczkiem ustawowym wynika z faktu, że jej zastosowanie ograniczone jest do celów statystycznych, związanych z treścią przepisów zawartych w rozdziale 6 ustawy o OZE.
2. Omówienie definicji zawartych w słowniczku ustawowym³:
- 1) **Biogaz**
- a) Biogaz to gaz uzyskiwany z biomasy (zob. definicja biomasy – art. 2 pkt 3 ustawy o OZE). Chodzi więc o gaz powstały w wyniku fermentacji beztlenowej substancji pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego. Nieoczyszczony biogaz składa się głównie

³ W zakresie definicji biopłynu, dedykowanej instalacji spalania biomasy, dedykowanej instalacji spalania wielopaliwowego, hydroenergii oraz paliwa pomocniczego – konsultacja techniczna dr Krzysztof Hajdrowski.

z metanu i dwutlenku węgla, w celu jego dalszego użycia z reguły wymaga oczyszczenia, zaś w przypadku wprowadzenia go do sieci gazowej wymaga dostosowania do minimalnych warunków jakościowych paliwa gazowego. Nie jest biogazem gaz zmieszany z gazem ziemnym lub gazami będącymi pochodną gazu ziemnego (gazami pochodzenia kopalnego).

- b) Ustawa o OZE określa przykładowe źródła pochodzenia biogazu, wskazując instalacje przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalnie ścieków i składowiska odpadów. Nie jest to katalog zamknięty. W konsekwencji każdy gaz uzyskany z biomasy wytworzony w instalacjach innego typu również będzie biogazem w rozumieniu ustawy o OZE, z wyłączeniem biogazu rolniczego, dla którego ustawodawca przewidział odrębną definicję (choć z fizykochemicznego punktu widzenia biogaz rolniczy jest biogazem).
- c) Dyrektywa 2009/28/WE nie zawiera definicji biogazu, niemniej bez wątpienia energia wytwarzana z biogazu jest energią odnawialną w rozumieniu jej przepisów⁴. Biogaz został także wymieniony w definicji OZE jako jedno ze źródeł odnawialnych oraz w swoistej definicji biogazu w tabeli zawartej w załączniku III do dyrektywy 2009/28/WE.

2) Biogaz rolniczy

- a) Pojęcie biogazu rolniczego zostało stworzone wyłącznie na potrzeby, uregulowanego w ustawie o OZE, systemu wsparcia działalności związanej z wytwarzaniem biogazu rolniczego. Pojęcie to funkcjonowało również w poprzednim stanie prawnym. Zostało ono wprowadzone do ustawy – Prawo energetyczne ustawą z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 104 z późn. zm.), której celem było wdrożenie systemu wsparcia dla wytwórców biogazu rolniczego. Od strony fizykochemicznej biogaz rolniczy nie różni się od innych rodzajów biogazu. Innymi słowy, biogaz rolniczy to biogaz wytwa-

⁴ Por. pkt 12 preambuły oraz definicja energii ze źródeł odnawialnych zawarta w art. 2 lit. a dyrektywy 2009/28/WE.

- rzany w szczególny sposób, z enumeratywnie wymienionych substratów pochodzenia rolniczego lub leśnego. Wyjątek od powyższej zasady stanowi biomasa roślinna zebrana z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne – również biogaz wytworzony z tego rodzaju biomasy, mimo że niezwiązanej z produkcją rolniczą lub leśną, jest biogazem rolniczym.
- b) Nie każdy biogaz jest biogazem rolniczym. W szczególności biogazem rolniczym nie jest biogaz pozyskiwany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Wyłączenie powyższych rodzajów biogazu spod definicji biogazu rolniczego jest zrozumiałe w kontekście tego, że biogaz rolniczy co do zasady jest pochodzenia rolniczego lub leśnego. Powyższa cecha biogazu, tj. jego rolnicze lub leśne pochodzenie, może być pomocne przy ocenie, czy danego rodzaju biogaz jest biogazem rolniczym.
- c) Biomasa „zebrana” z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne oznacza biomasę bez względu na jej rodzaj, pozyskaną z takich terenów w jakikolwiek sposób. W szczególności może to być zarówno biomasa pochodząca ze „ścięcia” lub „skoszenia” żywych roślin, jak i pochodząca z „zebrania” biomasy obumarłej (opadłe gałęzie, liście itd.). Brak jest podstaw zawężania rozumienia określenia „zebrana” jako odnoszącego się np. wyłącznie do biomasy obumarłej.

3) Biomasa

- a) Definicję biomasy zawiera art. 2 lit. e dyrektywy 2009/28/WE, która jest w swej treści *de facto* analogiczna do definicji zawartej w ustawie o OZE, choć zredagowano ją w sposób bardziej syntetyczny. Różnicę stanowi brak odniesienia się definicji z dyrektywy 2009/28/WE do kwestii zbóż i zasady ich kwalifikowania jako biomasy.
- b) Biomasa to, obok energii wiatrowej, najczęściej używane OZE w Polsce. Biomasa to zarówno stałe, jak i ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego. Zakwalifikowanie do biomasy również substancji ciekłych może być mylące w kontekście zawartej w ustawie o OZE definicji biopłynów. Niemniej sytuacja jest analogiczna jak w przypadku biogazu i biogazu rolniczego.

Każdy biopłyn z fizykochemicznego punktu widzenia mógłby stanowić biomasę płynną, nie każda biomasa płynna będzie jednak biopłynem (zob. komentarz do definicji biopłynu).

- c) Istotną cechą biomasy jest jej pełna biodegradowalność. W związku z tym nie korzysta ze wsparcia biomasą zanieczyszczona, czyli zawierająca w sobie elementy niepodlegające pełnej biodegradacji (np. lakiery, impregnaty, metale ciężkie)⁵. Konsekwentnie nie będzie biomasą biopaliwo w rozumieniu ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, gdyż takie paliwo zawiera uszlachetniacze niepodlegające pełnej biodegradacji.
- d) W celu wyeliminowania konkurencji między przemysłem energetycznym i spożywczym o ziarna zbóż przesądzono, że biomasę w rozumieniu ustawy o OZE stanowią tylko ziarna zbóż niespełniające wymagań jakościowych dla zbóż w zakupie interwencyjnym lub niepodlegające skupowi interwencyjnemu.
- e) Szczególny rodzaj biomasy stanowią pewne frakcje odpadów. Nie jest istotne pochodzenie odpadów, gdyż mogą to być zarówno odpady przemysłowe, jak i komunalne. Odpady muszą być jednak, jak w przypadku innych rodzajów biomasy, w pełni biodegradowalne. W tym kontekście jedynie przykładowo ustawodawca zdecydował się na wskazanie szczególnych rodzajów odpadów będących biomasą, tj. odpadów z instalacji do przetwarzania odpadów oraz odpadów z uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w szczególności osadów ściekowych, zgodnie z przepisami o odpadach w zakresie kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów. Zgodnie z art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.) część energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów zawierających frakcje biodegradowalne może stanowić energię z OZE, jeżeli są spełnione warunki techniczne zakwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcenia odpadów

⁵ Informacja Prezesa URE nr 30/2011 w sprawie kwalifikacji biomasy na cele energetyczne, dostępna na stronie internetowej: <http://www.ure.gov.pl/pl/stanowiska/4304,Informacja-nr-302011.html>.

jako energii z OZE, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 2. Przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych (Dz. U. Nr 117, poz. 788), wydanego na podstawie art. 44 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.), obowiązywały do dnia 23 stycznia 2016 r. Zgodnie z tym rozporządzeniem do rodzajów frakcji biodegradowalnych zaliczało się: frakcję podsitową o granulacji 0–20 mm; odpady kuchenne pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, ogrodowe oraz z terenów zieleni; drewno; papier lub tekturę; tekstylia z włókien naturalnych; odpady wielomateriałowe, w tym odpady z utrzymania higieny; skórę. Projekt nowego rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów został już uzgodniony i według informacji na dzień 28 lutego 2016 r. dalsze prace legislacyjne zostały wstrzymane do 21 marca 2016 r. Projekt rozporządzenia określa m.in. wartość ryczałtową udziału energii chemicznej frakcji biodegradowalnych takich rodzajów odpadów, jak: osady z zakładowych oczyszczalni ścieków, ustabilizowane komunalne osady ściekowe i szlamy z biologicznego oczyszczania ścieków; papier i tektura; trociny, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir z wyjątkiem czystego drewna bez powłok lakierniczych; drewno z wyjątkiem czystego drewna bez powłok lakierniczych; rodzaje tkanin i odpadów z włókien; rodzaje odpadów ze skóry; produkty spożywcze nieprzydatne do spożycia z wyjątkiem produktów pozbawionych opakowań; nie-segregowane odpady komunalne.

- f) W związku z wątpliwościami dotyczącymi kwalifikowania poszczególnych substancji jako biomasy na cele energetyczne Prezes URE wydał w dniu 4 października 2011 r. informację nr 30/2011 w sprawie kwalifikacji biomasy na cele energetyczne, do której sukcesywnie mają ukazywać się załączniki określające poszczególne rodzaje paliw spełniające definicję biomasy. Do tej

pory ukazały się trzy załączniki dotyczące uznania za biomasę na cele energetyczne pozostałości z procesu uzyskiwania oleju palmowego z palmy olejowca gwinejskiego (niezależnie od postaci handlowej – łupina i makuch z palmy olejowca gwinejskiego), o ile zawartość niebiomasy jest nie większa niż 3%⁶, ligninocelulozy pohydrolitycznej, o ile zawartość niebiomasy jest nie większa niż 5%⁷, oraz pozostałości z procesu uzyskiwania oleju roślinnego z orzecha Masłosza (niezależnie od postaci handlowej – m.in. łupina orzecha Masłosza, wytluszczyny z orzecha Masłosza), o ile zawartość niebiomasy jest nie większa niż 1,5%⁸. Na powyższym przykładzie widać, że pewne śładowe ilości substancji niebiodegradowalnych mogą znaleźć się w biomasie na cele energetyczne, chodzi jednak o substancje niebiodegradowalne, które naturalnie występują w danym rodzaju biomasy. Potwierdzenie maksymalnego udziału niebiomasy wymaga przy tym opinii instytucji, których laboratoria mają stosowne akredytacje, legitymujących się doświadczeniem w tego rodzaju badaniach.

- g) Wraz z projektem ustawy o OZE zostały opracowane projekty niektórych rozporządzeń do tej ustawy. Zgodnie z załączonym do projektu ustawy o OZE projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie parametrów technicznych i technologicznych wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła w instalacjach odnawialnego źródła energii, wymagań dotyczących pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości tej energii lub ciepła wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii, minimalnego udziału niektórych rodzajów biomasy w łącznej masie biomasy spalanej w niektórych instalacjach odnawialnego źródła energii oraz miejsc dokonywania pomiarów ilości energii elektrycznej na potrzeby realizacji obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialne-

⁶ Załącznik nr 1 do Informacji nr 30/2011 w sprawie kwalifikacji biomasy na cele energetyczne.

⁷ Załącznik nr 2 do Informacji nr 30/2011 w sprawie kwalifikacji biomasy na cele energetyczne.

⁸ Załącznik nr 3 do Informacji nr 30/2011 w sprawie kwalifikacji biomasy na cele energetyczne.

go źródła energii (dalej „projekt rozporządzenia w sprawie parametrów technicznych”), w przypadku instalacji OZE, w której biomasa spalana jest wspólnie z innymi paliwami o mocy wyższej niż 5 MW, do energii wytworzonej z OZE zalicza się energię obliczoną zgodnie ze wzorem zawartym w rozporządzeniu, pod warunkiem że udział wagowy tzw. agrobiomasy w łącznej masie biomasy dostarczonej do procesu spalania wynosi nie mniej niż określony w rozporządzeniu procent (%) dla poszczególnych lat⁹. Projekt rozporządzenia w sprawie parametrów technicznych zawiera analogiczną regulację dotyczącą udziału agrobiomasy spalanej w układach hybrydowych w źródłach o mocy wyższej niż 20 MW¹⁰ oraz w dedykowanej instalacji spalania biomasy o mocy elektrycznej wyższej niż 20 MW. Poza wyraźną preferencją dla agrobiomasy powyższe przepisy wskazują także na preferencje określonych rodzajów źródeł, ponieważ w przypadku układu hybrydowego i dedykowanej instalacji spalania biomasy wymagany udział „agrobiomasy” jest mniejszy i dotyczy instalacji o większej mocy niż w przypadku klasycznych instalacji spalania wielopaliwowego. Zgodnie z § 9 ust. 6 projektu rozporządzenia w sprawie parametrów technicznych powyższe ograniczenia nie dotyczą odpadów z przemysłu przetwarzającego produkty z produkcji leśnej spalanych w miejscu ich powstania. W praktyce będzie to dotyczyć np. pozostałości z produkcji drzewnej (trociny, ścinki, zrębki), które w przypadku spalania ich na miejscu (tj. na terenie zakładu, gdzie powstały) będą uprawniać do pełnego wsparcia wytworzonej z nich energii bez konieczności dodawania do nich określonej ilości agrobiomasy. Zgodnie z projektem z dnia 2 grudnia 2015 r. rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie sposobu weryfikacji biomasy, biopłynów, drewna innego niż pełnowartościowe oraz substratów do produkcji biogazu rolniczego, oraz sposobu dokumentowania ich pochodzenia na potrzeby systemu wsparcia¹¹,

⁹ Zob. § 9 ust. 1 projektu rozporządzenia w sprawie parametrów technicznych.

¹⁰ Zob. § 9 ust. 2 projektu rozporządzenia w sprawie parametrów technicznych.

¹¹ <http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//503/12275404/12302308/12302309/dokument177961.pdf>.

na przedsiębiorcach będzie spoczywał obowiązek weryfikacji wykorzystywanych przez siebie paliw w zakresie ich kwalifikowania jako biomasy, biopłynów, drewna innego niż pełnowartościowe oraz substratów do produkcji biogazu rolniczego. Weryfikacja będzie się odbywać na podstawie karty paliw odnawialnych przekazywanej wytwórcy przez producenta lub pośrednika sprzedającego lub zbywającego biomasę, biopłyny, drewno inne niż pełnowartościowe, zboża pełnowartościowe lub substraty do produkcji biogazu rolniczego. Wspomniane rozporządzenie zawiera wzór takiej karty. W przypadku gdy istnieje wątpliwość co do kwalifikowalności paliw, o potwierdzenie zgodności wykorzystywanych przez siebie paliw w zakresie ich kwalifikowalności jako biomasy, biopłynów, drewna innego niż pełnowartościowe oraz substratów do produkcji biogazu rolniczego wytwórcy występują do laboratorium badawczego lub wzorcującego mającego doświadczenie w zakresie badania biomasy, biopłynów, drewna innego niż pełnowartościowe oraz substratów do produkcji biogazu rolniczego. Projekt rozporządzenia określa ułatwienia w zakresie weryfikacji w odniesieniu do trzech grup podmiotów: wytwórców wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej lub energii elektrycznej i ciepła wyłącznie biogaz rolniczy; wytwórców wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej lub energii elektrycznej i ciepła wyłącznie biopłyny; wytwórców wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej lub energii elektrycznej i ciepła ulegającą biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, w tym odpadów z instalacji do przetwarzania odpadów oraz odpadów z uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w szczególności osadów ściekowych. Odbiorcy ci nie są zobowiązani do tworzenia karty paliwa odnawialnego, gdyż – jak czytamy w uzasadnieniu – byłaby ona powieleniem dokumentacji przygotowywanej na podstawie przepisów ustawy o OZE lub ustawy o odpadach. Jak wskazano w uzasadnieniu rozporządzenia, co prawda odpowiedzialność za weryfikację spalanych paliw spoczywa na wytwórcy, niemniej zlecenie

ekspertyzy laboratoryjnej może świadczyć o dochowaniu przez wytwórcę należytej staranności. Z uzasadnienia projektu tego rozporządzenia wynika także, że ma ono na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych przez umożliwienie badania pochodzenia biomasy – pod kątem spełniania parametrów określonych w ustawie – podmiotom wykorzystującym ją do wytwarzania energii elektrycznej i ciepła (dotychczas weryfikacja dokonywana była przez Prezesa URE w ramach postępowania o wydanie tzw. zielonego certyfikatu, co wydłużało procedurę). Obowiązki te dotyczą także wytwórców energii z biogazu rolniczego, biopłynów i drewna innego niż pełnowartościowe. Rozporządzenia nie stosuje się do paliw zakupionych i dostarczonych przez pośrednika lub producenta do wytwórcy nie później niż przed dniem 30 czerwca 2016 r., a także do wytwórców energii elektrycznej lub energii elektrycznej i ciepła w mikroinstalacji i małej instalacji.

4) Biopłyny

- a) Definicja biopłynów oparta jest na definicji o analogicznym brzmieniu, zawartej w art. 2 lit. h dyrektywy 2009/28/WE. Polski ustawodawca rozszerzył ją jednak, wskazując, że biopłyny mogą być produkowane także z ziaren zbóż pełnowartościowych, oraz precyzując, że powinny one być wykorzystywane w instalacjach spełniających wymagania w zakresie standardów emisyjnych, jeżeli owe standardy zostały określone na podstawie przepisów o ochronie środowiska. Uzasadnieniem wyodrębnienia biopłynów w ustawie o OZE było ich odróżnienie od biopaliw. Stąd w definicji biopłynów wskazano, że chodzi o paliwa ciekłe dla celów energetycznych innych niż w transporcie. Płynne paliwa wytwarzane z biomasy używane do celów energetycznych w transporcie to bowiem biopaliwa, objęte regulacją ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.
- b) Biopłyny, podobnie jak biomasa, muszą wyróżniać się pełną biodegradowalnością i jest to zasadnicza cecha odróżniająca je od biopaliw, do których wolno dodawać niepodlegające biodegradacji dodatki uszlachetniające. W praktyce jedynie czysty olej roślinny spełnia jednocześnie definicję biopaliwa w ro-

zumieniu ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz biopłynu w rozumieniu ustawy o OZE, gdyż nie zawiera żadnych niebiodegradowalnych dodatków i bez przetworzenia może być używany zarówno w silnikach Diesla w transporcie, jak i w kotłach energetycznych.

- c) Dodatkowym warunkiem w zakresie biopłynów, który nie występuje w odniesieniu do biomasy i biogazu i który nie został uwzględniony w definicji biopłynu zawartej w dyrektywie 2009/28/WE, jest konieczność ich wykorzystywania w instalacjach spełniających wymagania w zakresie standardów emisyjnych, o ile takie standardy zostały określone na podstawie przepisów o ochronie środowiska. W praktyce chodzi o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. poz. 1546). *A contrario*, jeżeli biopłyny będą używane w instalacjach niespełniających takich standardów, to tego rodzaju paliwo nie będzie biopłynem w rozumieniu ustawy o OZE i jego spalanie nie będzie korzystać ze wsparcia przewidzianego dla wytwarzania energii z biopłynów.
- d) Biopłyny to z fizykochemicznego punktu widzenia biomasa płynna. Może w związku z tym powstać pytanie, jak odróżnić biomasę płynną od biopłynu. Zgodnie jednak z definicją biopłynu jest to paliwo wytworzone z biomasy, chodzi więc o produkt pochodzący z biomasy, a więc innymi słowy, o biomasę przetworzoną. W konsekwencji wydaje się, że w większości przypadków będzie można dokonać rozróżnienia między biomasą płynną a biopłynem, stosując powyższe kryterium przetworzenia. Przy zastosowaniu tego kryterium nawet czysty olej roślinny byłby biopłynem, a nie biomasą płynną. Nie występuje on bowiem naturalnie w przyrodzie a wymaga ekstrakcji, a więc pewnego przetworzenia biomasy stałej, takiej jak ziarna, pestki czy miąższ, bogate w naturalny olej.
- e) Biopłyny przeważnie spalane są w silnikach wewnętrzznego spalania lub agregatach kogeneracyjnych.

5) Dedykowana instalacja spalania biomasy

- a) Dedykowana instalacja spalania biomasy to instalacja OZE, w której spalane są wyłącznie biomasa, biogaz, biogaz rolniczy lub biopłyny albo biomasa, biogaz, biogaz rolniczy lub biopłyny i paliwo pomocnicze. Pomimo nieco mylącej nazwy, wskazującej wyłącznie na biomasę, chodzi o instalację przystosowaną do spalania różnych paliw odnawialnych, bez względu na ich postać fizyczną. Wprowadzenie do ustawy o OZE definicji tego typu instalacji było spowodowane zamiarem ich większego promowania w stosunku do klasycznych instalacji współspalania. Instalacje dedykowane są bowiem bardziej efektywne energetycznie niż klasyczne instalacje, w których spalane są paliwa różnego rodzaju (np. klasyczne kotły węglowe, w których obok węgla współspalana jest biomasa). W tego rodzaju instalacjach łatwiejsze jest też zagospodarowanie ubocznych produktów procesu spalania. W kotłach tego typu otrzymywane popioły pochodzą wyłącznie z biomasy (ewentualnie z niewielką domieszką warstwy fluidalnej) i nie są mieszane z popiołem z węgla, co może ułatwić proces ich dalszego zagospodarowania. Tego typu instalacje co do zasady cechują się też wyższą niezawodnością, dyspozycyjnością oraz ograniczeniem problemów eksploatacyjnych w stosunku do innych rozwiązań w zakresie spalania wielopaliwowego.
- b) Istnieją kotły spalające wyłącznie biomasę. Z reguły tego rodzaju instalacje wymagają jednak dodatkowo konwencjonalnego paliwa pomocniczego w celu rozpoczęcia procesu spalania (zob. definicja paliwa pomocniczego – art. 2 pkt 27 ustawy o OZE). Stąd też definicja dedykowanej instalacji spalania biomasy wyraźnie pozwala spalać w tego typu instalacjach także paliwo pomocnicze.
- c) Brzmienie definicji wskazuje, że w dedykowanej instalacji spalania biomasy mogą być spalane łącznie lub zamiennie biomasa, biogaz, biogaz rolniczy czy biopłyny. W praktyce jednak rozwiązania, w ramach których możliwe byłoby w ramach jednego kotła zamienne użycie paliwa w postaci stałej, ciekłej lub gazowej, choć występują, są bardzo rzadko spotykane ze względu na

istotne różnice konstrukcyjne urządzeń służących do spalania paliwa stałego, lotnego albo płynnego.

- d) Z definicji nie wynika, aby dedykowana instalacja spalania biomasy miała mieć zabezpieczenie techniczne uniemożliwiające spalanie w niej paliw konwencjonalnych. O tego rodzaju zabezpieczeniach jest mowa np. w definicji paliwa pomocniczego. Chodzi więc o instalacje, które są przede wszystkim przeznaczone do spalania biomasy i tak też są wykorzystywane. *A contrario*, gdyby w takiej instalacji było spalane paliwo inne niż biomasa, biogaz, biogaz rolniczy, biopłyny lub paliwo pomocnicze, to taka instalacja nie będzie dedykowaną instalacją spalania biomasy w rozumieniu ustawy o OZE i wytworzona w niej energia nie będzie objęta wsparciem przewidzianym dla takich instalacji. Wytworzona w ten sposób energia, jak się wydaje, byłaby traktowana tak jak energia wytworzona w „klasycznej” instalacji współspalania (gdyby biomasa była spalana z paliwem konwencjonalnym) albo jako „czarna” energia (gdyby spalane było tylko paliwo konwencjonalne).

6) Dedykowana instalacja spalania wielopaliwowego

- a) Dedykowana instalacja spalania wielopaliwowego to kolejny, szczególny rodzaj instalacji OZE wyróżnionej ze względu na większą efektywność w stosunku do klasycznej instalacji współspalania, w której biomasa współpalana jest z paliwami konwencjonalnymi. Także tego rodzaju instalacja korzysta z większego wsparcia i udogodnienia w postaci niższego wymaganego poziomu agrobiomasy spalanej w takiej instalacji.
- b) Definicja wprowadza minimalny udział biomasy spalanej w takiej instalacji w wysokości 20% albo 30% w zależności od rodzaju dedykowanej instalacji.
- c) Definicja wskazuje, że chodzi wyłącznie o instalacje określone w koncesji wydanej przed dniem 30 czerwca 2014 r. *A contrario*, definicją nie są objęte nowe dedykowane instalacje spalania wielopaliwowego. Jest to wynikiem dążenia ustawodawcy do budowy w przyszłości tylko stosunkowo niewielkich, rozproszonych dedykowanych instalacji spalania biomasy.

- d) Pierwszym typem dedykowanej instalacji spalania wielopaliwowego (wyróżnionym w definicji pod lit. a) jest instalacja wyposażona w odrębne linie technologiczne dla przygotowania i transportu do komory paleniskowej biomasy, biopłynu, biogazu lub biogazu rolniczego. W takim przypadku, w celu uznania instalacji za dedykowaną instalację spalania wielopaliwowego, udział powyższych paliw liczony jest według wartości energetycznej łącznej ilości spalanej wszystkich paliw zużytych w tej instalacji i musi być większy niż 20% w okresie rozliczeniowym określonym we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia (art. 45 ust. 1 ustawy o OZE) lub w okresie, w którym następuje rozliczenie obowiązku wytworzenia energii elektrycznej z OZE przez wytwórcę, który wygrał aukcję (art. 83 ust. 2 ustawy o OZE).
- e) Drugim typem dedykowanej instalacji spalania wielopaliwowego (wyróżnionym w definicji pod lit. b) jest instalacja wykorzystująca technologię fluidalną, przy czym ograniczono jej moc zainstalowaną elektryczną do maksymalnie 50 MW. Instalacje o większej mocy nie będą zatem stanowić dedykowanych instalacji spalania wielopaliwowego w rozumieniu ustawy o OZE. Dodatkowo w definicji wskazano, że w tego rodzaju instalacjach oprócz biomasy, biogazu, biogazu rolniczego, biopłynów i paliw kopalnych mogą być spalane także odpady przemysłowe. Udział biomasy (względnie biogazu, biogazu rolniczego, biopłynów), liczony według wartości energetycznej w łącznej ilości spalanej wszystkich paliw zużytych w tej instalacji, musi być większy niż 30% w danym okresie rozliczeniowym (co do okresu rozliczeniowego zob. powyżej). Kocioł fluidalny to kocioł do produkcji pary wodnej lub gorącej wody z paleniskiem wykorzystującym zjawisko fluidyzacji. Fluidyzacja polega na zawieszeniu rozdrobnionego ciała stałego w płynącym do góry strumieniu gazu, czyli na zetknięciu się fazy stałej z fazą gazową. W takim przypadku występują doskonałe warunki dla przenikania ciepła oraz ruchu masy. Dzięki temu proces fluidyzacji stwarza bardzo korzystne warunki dla przebiegu reakcji chemicznych połączonych z dużymi efektami cieplnymi.

W wyniku tego zjawiska powstaje dynamiczna zawieszina zwana złożem fluidalnym, składająca się z drobnych cząsteczek ciała stałego wędrujących w strumieniu cieczy lub gazu. Fluidyzacja ma za zadanie zintensyfikować procesy fizyczne i chemiczne. Warstwa fluidalna stanowi mieszaninę paliwa i obojętnego materiału niepalnego, składającego się głównie z cząstek, takich jak: piasek, popiół, sorbent i węgiel (stanowiący 3–5%). Istnieją kotły fluidalne przystosowane do spalania węgla niskokalorycznego z dużą zawartością popiołu. Dobrze sprawdzają się przy spalaniu węgla brunatnego, mułów, torfu, łupków, resztek z przeróbki ropy, odpadów komunalnych, jak również innej biomasy. Zaletami urządzeń fluidalnych są: proste przygotowanie paliwa i doprowadzanie go do komory spalania, istotna redukcja dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i węglowodoru, korzystny współczynnik wymiany ciepła w komorze spalania, możliwość wykorzystania odpadów paleniskowych powstałych w procesie spalania, duża sprawność spalania, a także niewielkie zabrudzenie powierzchni kotła. Spalanie fluidalne jest technologią czystego spalania, w której bezpośrednio w palenisku uzyskuje się równoczesne zmniejszenie emisji wszystkich podstawowych zanieczyszczeń.

7) Drewno pełnowartościowe

- a) Z fizykochemicznego punktu widzenia drewno pełnowartościowe stanowi biomasę. Zdarzało się więc, że tego rodzaju drewno było współspalane z paliwami konwencjonalnymi w celu uzyskania – przysługującego na gruncie dotychczasowych przepisów – wsparcia (energia ze spalania takiego drewna była w pełni uznawana za energię odnawialną). Powyższa praktyka niewiele miała wspólnego z ekologią i powodowała wzrost cen drewna pełnowartościowego, które z oczywistych względów powinno być wykorzystywane przede wszystkim w przemyśle drzewnym. W konsekwencji w ustawie o OZE w wielu miejscach wyłączono ze wsparcia energię wytworzoną w instalacjach, w których jest spalane drewno pełnowartościowe.
- b) Drewnem pełnowartościowym jest również materiał drzewny powstały w wyniku procesu celowego rozdrobnienia drewna.

na wielkowymiarowego określonego powyżej. Niemożliwe jest zatem ominięcie zakazu spalania drewna pełnowartościowego przez jego przerobienie na innego rodzaju materiał nadający się do spalania. Nie będą natomiast, jak się wydaje, drewnem pełnowartościowym pozostałości przemysłu drzewnego w postaci trocin, ścinek czy zrębek, nawet jeżeli powstaną z drewna pełnowartościowego. W ich przypadku nie mamy bowiem do czynienia z celowym rozdrabnianiem drewna, ale z produktem ubocznym produkcji drzewnej.

8) Dystrybucja

Oznacza dystrybucję w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 5 pr. en.:

- a) transport paliw gazowych oraz energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczania odbiorcom,
 - b) rozdział paliw ciekłych do odbiorców przyłączonych do sieci rurociągów,
 - c) rozdział ciepła do odbiorców przyłączonych do sieci ciepłowniczej
- z wyłączeniem sprzedaży tych paliw lub energii.

9) Energia aerothermalna, energia geothermalna, energia hydrotermalna

Wszystkie wymienione powyżej rodzaje energii są pochodzenia nie-antropogenicznego, a więc pochodzenia naturalnego i zaliczane są do OZE (zob. definicja OZE, komentarz do art. 2, pkt 20). Definicje wyczerpują opis tych rodzajów energii i nie wymagają dalszego komentarza. Warto jedynie zauważyć, że w praktyce te trzy rodzaje energii będą wykorzystywane przede wszystkim przez pompy ciepła służące do ogrzewania pomieszczeń, grzania wody czy do celów chłodniczych. W analogiczny sposób zdefiniowano te pojęcia także w dyrektywie 2009/28/WE, odpowiednio w art. 2 lit. b, c i d.

10) Hydroenergia

- a) Hydroenergia zaliczania jest do OZE (zob. definicja OZE). Stanowi energię uzyskiwaną ze spadku śródlądowych wód powierzchniowych. Hydroenergii w rozumieniu ustawy o OZE nie stanowi zatem energia uzyskiwana z pływów, prądów lub fal morskich, jak i energia pozyskiwania ze spadku wód pod

powierzchnią ziemi (choć energia taka będzie energią wytwarzaną z OZE). W ramach definicji hydroenergii mieści się energia wykorzystywana przez klasyczne elektrownie wodne korzystające z energii spadku rzek, ewentualnie ich spiętrzenia przez zastosowanie tamy. W definicji nie mieści się natomiast energia wykorzystywana przez hydroinstalacje, jeśli woda została wcześniej spiętrzona za pomocą pomp zasilanych energią elektryczną. Spod definicji hydroenergii wyłączona jest zatem energia kinetyczna uzyskana z pracy pompowej w elektrowniach szczytowo-pompowych lub elektrowniach wodnych z członem pompowym (wytworzona w ten sposób energia elektryczna nie korzysta w związku z tym ze wsparcia). W tych bowiem przypadkach chodzi o energię uzyskaną ze spadku wód, które wcześniej zostały wpompowane ze zbiornika dolnego do zbiornika górnego. Wyłączenie wynika z faktu, że do wpompowania wody musiała zostać użyta energia wcześniej wytworzona, trudno zatem w tym przypadku mówić o energii pochodzącej z OZE. Powyższe wyłączenie znajduje uzasadnienie w pkt 30 preambuły dyrektywy 2009/28/WE.

- b) Elektrownie szczytowo-pompowe odgrywają w systemie elektroenergetycznym rolę magazynów energii. W godzinach małego obciążenia systemu pobierają energię z sieci na pompowanie wody z dolnego do górnego zbiornika, a w godzinach obciążeń szczytowych wykorzystują nagromadzoną energię wody do produkcji energii elektrycznej. Pełnią więc one funkcje regulacyjne w systemie. W elektrowniach tego typu obieg wody między dwoma zbiornikami zostaje wymuszony sztucznie, przez pompowanie wody ze zbiornika dolnego do górnego, a następnie jej odpływ (przez turbiny elektrowni) z powrotem do zbiornika dolnego. Dopływ wody z zewnątrz jest ograniczony do uzupełnienia strat na parowanie i tzw. przesiąki.
- c) Elektrownia z członem pompowym jest to z kolei elektrownia, w której następuje zarówno wykorzystanie przepływów naturalnych, jak i częściowy (okresowy lub stały) obieg zamknięty wody. Elektrownie przepływowe z członem pompowym charakteryzują się tym, że ten sam zespół maszyn w pewnych go-

dzinach pracuje jako turbina i generator (tzw. turbogenerator), a w innych jako pompa.

- d) Systemem wsparcia przewidzianym w ustawie o OZE zostały objęte tylko stosunkowo niewielkie hydroelektrownie. Ustawa pozbawia natomiast wsparcia hydroelektrownie o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 5 MW (zob. komentarz do art. 42 ust. 6, do art. 44 ust. 11 oraz do art. 71 ust. 2 ustawy o OZE). Jak się wskazuje, jest to spowodowane znacznym obciążeniem dla środowiska w porównaniu z korzyściami wynikającymi z wytwarzania energii z OZE w takich obiektach. Dodatkowo spotyka się argumenty, że duże elektrownie wodne funkcjonują w Polsce już od wielu lat i związane z ich budową nakłady zdążyły się już zamortyzować, więc nie zasługują na wsparcie przewidziane przepisami ustawy o OZE.

11) Instalacja odnawialnego źródła energii

- a) Definicja instalacji OZE została wprowadzona dopiero w ustawie o OZE. Wcześniej w ustawie – Prawo energetyczne funkcjonowała jedynie definicja OZE oraz ogólna (odnosząca się nie tylko do OZE) definicja instalacji i związana z nią definicja urządzeń.
- b) Zgodnie z ustawą – Prawo energetyczne instalacje to urządzenia z układami połączeń między nimi (art. 3 pkt 10). Urządzenia to z kolei – zgodnie z przepisami art. 3 pkt 9 pr. en. – urządzenia techniczne stosowane w procesach energetycznych. Urządzenia techniczne, zgodnie ze *Słownikiem języka polskiego*¹², to rodzaj mechanizmu lub zespół elementów, przyrządów służący do wykonywania określonych czynności, ułatwiający pracę. Wszystkie powyższe definicje mogą być przydatne w zrozumieniu, czym jest instalacja OZE. Przede wszystkim chodzi o zespół urządzeń. W związku z tym instalacja to pewna większa całość, przeważnie złożona z kilku różnych urządzeń współpracujących z sobą w celu wytworzenia energii. Istotną cechą instalacji jest jej wyodrębnienie. Pomimo tego, że mamy do czynienia z zespołem urządzeń, muszą one być ze sobą połączone i oddzielone od innych urzą-

¹² *Słownik języka polskiego*, t. 2, red. M. Szymczak, Warszawa 2002, s. 575.

dzeń niestanowiących instalacji w taki sposób, aby możliwe było ich uznanie za pewną wyodrębnioną, funkcjonalną całość. Jak się wydaje, wskazanie na magazyn energii stanowi w tym przypadku swego rodzaju wyjątek. Magazyn energii mógłby być bowiem uznany za urządzenie niewchodzące w skład instalacji OZE, gdyż co prawda może być z instalacją połączony, jednak funkcjonalnie stanowi on odrębną całość. Konsekwentnie, inne urządzenia techniczne, choć związane i współpracujące z instalacją OZE, ale dające się funkcjonalnie wyodrębnić podobnie jak magazyn energii, nie będą stanowić instalacji OZE lub jej części w rozumieniu komentowanej definicji.

- c) Cechą charakteryzującą instalację OZE jest jej przyłączenie do sieci energetycznej w jednym miejscu przyłączenia. Chodzi więc o jedno przyłącze w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne. W praktyce instalację będzie określać umowa o przyłączenie do sieci. W konsekwencji należałoby uznać, że tak długo jak dana instalacja OZE będzie rozbudowywana w ramach pierwotnie ustalonej mocy przyłączeniowej, tak długo będziemy mieć do czynienia z jedną i tą samą instalacją OZE. Dalsze uwagi w tej kwestii zawarte są w komentarzu do art. 42 ustawy o OZE.
- d) Kolejną cechą instalacji OZE jest korzystanie tylko z jednego źródła OZE. Nie będzie zatem w świetle definicji instalacją OZE instalacja hybrydowa składająca się z różnego rodzaju źródeł OZE, np. z turbiny wiatrowej i paneli fotowoltaicznych. Jak się wydaje, ograniczenie to może wynikać z założeń systemu aukcyjnego, który nie przewiduje aukcji dla instalacji hybrydowych. W konsekwencji instalacja hybrydowa albo musiałaby być podłączona do sieci elektroenergetycznej za pomocą wielu przyłączy, co byłoby rozwiązaniem sztucznym i prawdopodobnie nieuzasadnionym z technicznego punktu widzenia, albo zgodnie z definicją nie spełniałaby kryteriów instalacji OZE, a co za tym idzie, byłaby pozbawiona wsparcia. Restrykcyjność takiej wykładni przemawiałaby za potrzebą zmiany komentowanej definicji w taki sposób, aby obejmowała ona również instalacje hybrydowe.

- e) Instalacją OZE jest także instalacja biogazowa (biogazownia). Definicja instalacji OZE odnosząca się do instalacji biogazowej (lit. b) zawiera analogiczne elementy jak definicja instalacji OZE (lit. a) i z tego względu uwagi poczynione powyżej pozostają aktualne. Warto jednak zwrócić uwagę, że w przypadku biogazowni definicją objęte są także obiekty budowlane, przy czym muszą być one funkcjonalnie połączone z urządzeniami służącymi do wytwarzania biogazu rolniczego. Nie będą zatem stanowić instalacji biogazowej budynki, które nie są niezbędne w procesie wytwarzania biogazu. Podobnie jak magazyn energii w przypadku instalacji OZE służącej do wytwarzania energii, w skład instalacji biogazowej wchodzi połączony z nią magazyn biogazu rolniczego.

12) Instalacja termicznego przekształcania odpadów

- a) Instalacja termicznego przekształcania odpadów jest instalacją OZE. Wytworzona w niej energia będzie uznana za energię z OZE, jednak tylko w odpowiedniej części, zgodnie z przepisami ustawy o odpadach w zakresie kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów (zob. komentarz do definicji biomasy, pkt 3).
- b) W praktyce chodzi o spalarnię lub współspalarnię odpadów w rozumieniu ustawy o odpadach.
- c) Spalarnia odpadów, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 26 u.odp., to zakład lub jego część przeznaczone do termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do powietrza, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów oraz instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych. Dalej definicja stanowi, że jeżeli współspalanie odpadów odbywa się w taki sposób, że głównym celem tej instalacji nie jest wytwa-

rzanie energii ani wytwarzanie produktów materialnych, tylko termiczne przekształcenie odpadów, wówczas instalacja ta uważana jest za (jedynie) spalarnię odpadów.

- d) W świetle art. 3 ust. 1 pkt 31 u.odp. współspalarnia odpadów to z kolei zakład lub jego część, których głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii lub produktów, w których wraz z paliwami są przekształcane termicznie odpady w celu odzyskania zawartej w nich energii lub w celu ich unieszkodliwiania, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów, instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych.

13) Instalacja spalania wielopaliwowego

To instalacja OZE, w której oprócz biomasy, biopłynów, biogazu lub biogazu rolniczego energia elektryczna lub ciepło wytwarzane są także z innych paliw. W przeciwieństwie do dedykowanych instalacji spalania wielopaliwowego (zdefiniowanych w pkt 6), chodzi o „klasyczne” instalacje przeznaczone do spalania paliwa konwencjonalnego, w których dodatkowo spalane są paliwa biodegradowalne pochodzenia naturalnego w formie współspalania bezpośredniego (biomasa i paliwo konwencjonalne spalane są wspólnie w jednym kotle).

14) Końcowe zużycie energii brutto

Chodzi o całkowite zużycie energii w gospodarce danego państwa, a więc przez wszelkich odbiorców energii, w tym przez odbiorców przemysłowych, gospodarstwa domowe, transport czy sektor publiczny. Zgodnie z art. 126 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy o OZE, KPD określa m.in. wpływ środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii brutto oraz działania, jakie należy podjąć w tym zakresie dla osiągnięcia krajowego celu w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brut-

to oraz końcowe zużycie energii brutto ze źródeł odnawialnych w elektroenergetyce, ciepłownictwie i chłodnictwie oraz w transporcie.

15) Magazyn energii elektrycznej

Warto zwrócić uwagę, że komentowana definicja została wprowadzona do art. 2 ustawy o OZE jedynie na potrzeby wykorzystania jej w definicji instalacji OZE, zawartej w pkt 13 (magazyn energii elektrycznej stanowi jej część). W tym kontekście można się zastanawiać, czy istniała rzeczywista potrzeba definiowania tego pojęcia.

16) Mała instalacja

Definicja małej instalacji nie różni się od dotychczasowej definicji małej instalacji zawartej w (zmienionym) art. 3 pkt 20c pr. en., który obecnie odsyła do definicji zawartej w ustawie o OZE. W kontekście tej definicji należy zwrócić uwagę, że jest to rodzaj instalacji OZE. Aktualne pozostają zatem uwagi poczynione do definicji instalacji OZE, w tym praktyczny problem związany z wymogiem przyłączenia w jednym miejscu przy jednoczesnym wymogu produkcji energii tylko z jednego rodzaju źródła OZE. W celu uznania instalacji OZE za małą instalację konieczne jest łączne spełnienie obu przesłanek, a więc mocy zainstalowanej elektrycznej i przyłączenia do sieci o wskazanym napięciu.

17) Mikroinstalacja

Definicja mikroinstalacji nie różni się od dotychczasowej definicji mikroinstalacji zawartej w (zmienionym) art. 3 pkt 20b pr. en., który obecnie odsyła do definicji zawartej w ustawie o OZE. W pozostałym zakresie zob. komentarz do definicji małej instalacji.

18) Odbiorca

Oznacza odbiorcę w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 13 pr. en. każdego, kto otrzymuje lub pobiera paliwa lub energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym.

19) Odbiorca końcowy

Oznacza odbiorcę końcowego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 13a pr. en. odbiorcę dokonującego zakupu paliw lub energii na własny użytek. Do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej zakupionej w celu jej zu-

życia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej.

20) Odnawialne źródło energii

- a) Komentowana definicja zastąpiła dotychczasową, analogiczną definicję zawartą w art. 3 pkt 20 pr. en.
- b) Odnawialne źródło energii zostało zdefiniowane przez enumeratywne wskazanie różnych jego typów. Warto zwrócić uwagę, że obejmuje ono m.in. energię wiatru, promieniowania słonecznego oraz energię fal, prądów i pływów morskich. Żadne z wymienionych pojęć nie zostało zdefiniowane w ustawie o OZE, co może być zaskakujące w kontekście zdefiniowania innych źródeł energii z OZE, tj. energii aerotermalnej, geotermalnej, hydrotermalnej, hydroenergii, biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz biopłynów (zob. odpowiednie komentarze do definicji tych pojęć). W przypadku energii promieniowania słonecznego chodzi zarówno o energię ciepłą zużywaną do ogrzewania np. w kolektorach słonecznych, jak i energię promieniowania wykorzystywaną do wytwarzania energii elektrycznej w panelach fotowoltaicznych.
- c) W definicji OZE wymieniono m.in. energię otrzymywaną z biopłynów. Pojawia się zatem wyraźna różnica w stosunku do definicji energii ze źródeł odnawialnych, zawartej w art. 2 lit. a dyrektywy 2009/28/WE, w której energia z biopłynów nie jest uznawana za energię ze źródeł odnawialnych. Polski ustawodawca postanowił objąć przepisami ustawy kwestie wytwarzania biopłynów oraz energii z biopłynów i zapewne dlatego zdecydował się na włączenie ich do definicji OZE. Dopiero w przepisach, które dotyczą wytwarzania energii elektrycznej z biopłynów, zastrzegł, że muszą to być biopłyny spełniające kryteria zrównoważonego rozwoju.

21) Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego

Oznacza operatora systemu dystrybucyjnego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 25 pr. en. – przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpie-

czeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi.

22) Operator systemu dystrybucyjnego gazowego

Oznacza operatora systemu dystrybucyjnego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 25 pr. en. przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym gazowym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi.

23) Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego

Oznacza operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 24 pr. en. przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie przesyłowym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi.

24) Operator systemu przesyłowego gazowego

Oznacza operatora systemu przesyłowego gazowego w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 24 pr. en. przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie przesyłowym gazowym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi.

25) Paliwo gazowe

Oznacza paliwo gazowe w rozumieniu art. 3 pkt 3a pr. en., a więc gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy, niezależnie od ich przeznaczenia.

26) Paliwo pomocnicze

- a) Paliwo pomocnicze ściśle wiąże się z dedykowaną instalacją spalania biomasy i specyfiką jej pracy. Choć taka instalacja co do zasady pracuje wyłącznie na paliwie odnawialnym, to ze względów technicznych do jej rozpalenia potrzebna jest z reguły pewna ilość paliwa konwencjonalnego. To paliwo stanowi paliwo pomocnicze.
- b) Paliwo pomocnicze jest stosowane wyłącznie do uruchomienia OZE, tj. jedynie w celu zainicjowania procesu spalania, a nie do wytwarzania energii elektrycznej. Paliwo pomocnicze jest stosowane do uruchomienia źródła wytwarzania aż do ustabilizowania pracy źródła. Paliwo pomocnicze zastępowane jest biomasą w momencie, gdy kocioł osiągnie zadane parametry technologiczne. Paliwo pomocnicze nie może zatem służyć do podtrzymywania procesu spalania ani też do wykorzystywania samodzielnego, jako paliwa alternatywnego względem biomasy, biogazu, biogazu rolniczego lub biopłynu.
- c) Uruchomienie źródła przy pomocy paliwa pomocniczego należy rozumieć wężej niż rozruch technologiczny zdefiniowany w art. 2 pkt 30 ustawy o OZE, który może obejmować również dalsze próby już po zainicjowaniu procesu spalania. Gdyby jednak w okresie rozruchu technologicznego konieczne było wyłączenie kotła, to jak się wydaje, nie ma przeszkód, aby do jego ponownego uruchomienia użyć paliwa pomocniczego. Podobnie będzie również w późniejszym okresie, jeżeli pojawi się konieczność ponownego uruchomienia kotła.
- d) Paliwa pomocniczego można używać jedynie w takiej instalacji, w której zastosowano zabezpieczenia techniczne uniemożliwiające wytwarzanie z niego energii elektrycznej. Można się zastanawiać w związku z tym, czy z paliwa pomocniczego wolno wytwarzać ciepło, skoro w definicji mowa jest wyłącznie o energii elektrycznej. Z uwagi jednak na definicję paliwa pomocniczego odpowiedź na powyższe pytanie powinna być przecząca. Czytając ten przepis literalnie, można jednak wyciągnąć wniosek, że dedykowana instalacja spalania biomasy wytwarzająca ciepło nie musi mieć zabezpieczeń technicznych uniemożliwiających

wytwarzanie ciepła z paliwa pomocniczego, co nie oznacza, że ciepło wytworzone z takiego paliwa będzie energią z OZE.

27) Przedsiębiorstwo energetyczne

Oznacza przedsiębiorstwo energetyczne w rozumieniu art. 3 pkt 12 pr. en., a więc podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie:

- a) wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji paliw albo energii lub obrotu nimi albo
- b) przesyłania dwutlenku węgla.

28) Sieci

Oznaczają sieci w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 11 pr. en. instalacje połączone i współpracujące ze sobą, służące do przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, należące do przedsiębiorstwa energetycznego.

29) Sieć dystrybucyjna

Oznacza sieć dystrybucyjną w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 11b pr. en. sieć gazową wysokich, średnich i niskich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich, albo sieć elektroenergetyczną wysokich, średnich i niskich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny OSD.

30) Sieć przesyłowa

Oznacza sieć przesyłową w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 11a pr. en. sieć gazową wysokich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich, albo sieć elektroenergetyczną najwyższych lub wysokich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny OSP.

31) Układ hybrydowy

Instalacje OZE w układzie hybrydowym to instalacje, w których nie dochodzi do współspalania w jednym kotle paliwa konwencjonalnego i odnawialnego, ale do samodzielnego spalania paliwa odnawialnego w jednym kotle, z jednoczesnym spalaniem paliwa konwencjonalnego w drugim kotle, przy czym w obu kotłach wytwarzana jest para wodna napędzająca wspólny kolektor do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła. Chodzi więc o dedykowaną instalację biomasy oraz klasyczny kocioł, połączone w jedną instalację wytwarzającą energię z obu tych źródeł jednocześnie.

32) Układ rozdzielony

Układ ten stanowi przeciwieństwo układu kogeneracyjnego, w którym ciepło i energia elektryczna wytwarzane są wspólnie w jednym procesie technologicznym.

33) Wartość początkowa

- a) Chodzi o wartość początkową w rozumieniu przepisów o rachunkowości. Zgodnie z art. 31 ust. 1 u.r. wartość początkową stanowiącą cenę nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia, polegające na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, mierzoną okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych przy pomocy ulepszonego środka trwałego, kosztami eksploatacji lub innymi miarami.
- b) Zgodnie z art. 31 ust. 3 u.r. wartość początkowa i dotychczas dokonane od środków trwałych odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe mogą, na podstawie odrębnych przepisów, ulegać aktualizacji wyceny. Ustalona w wyniku aktualizacji wyceny wartość księgowa netto środka trwałego nie powinna być wyższa od jego wartości godziwej, której odpisanie w przewidywanym okresie jego dalszego używania jest ekonomicznie uzasadnione. W tym kontekście trzeba jednak zauważyć, że ustawa o OZE nie zawiera mechanizmu waloryzacji wartości początkowej.

34) Wyłączna strefa ekonomiczna

Zgodnie z art. 15 u.o.m. wyłączna strefa ekonomiczna jest położona na zewnątrz morza terytorialnego i przylega do tego morza. Obejmuje ona wody, dno morza i znajdujące się pod nim wnętrze ziemi. Granice wyłącznej strefy ekonomicznej określają umowy międzynarodowe. W razie braku umów międzynarodowych RM może w drodze rozporządzenia określić przebieg granicy wyłącznej strefy ekonomicznej (art. 16 ust. 2 u.o.m.). Energia elektryczna wytworzona w wyłącznej strefie ekonomicznej podlega regulacjom ustawy o OZE i korzysta ze wsparcia tak jak energia wytworzona na terytorium Polski.

35) Wysokosprawna kogeneracja

Oznacza wysokosprawną kogenerację w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne, a więc zgodnie z art. 3 pkt 38 pr. en. jest to wytwarzanie energii elektrycznej lub mechanicznej i ciepła użytkowego w kogeneracji, które zapewnia oszczędność energii pierwotnej zużywanej w:

- a) jednostce kogeneracji w wysokości nie mniejszej niż 10% w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego lub
- b) jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 1 MW w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego.

36) Wytwórca

- a) Wytwórcą jest podmiot wytwarzający energię elektryczną lub ciepło, lub biogaz rolniczy w instalacji OZE. Koniecznym elementem do uznania za wytwórcę w rozumieniu ustawy o OZE jest wytwarzanie w instalacji OZE (zob. definicja instalacji OZE, pkt 11). Wytwórcą jest również wytwórca energii z mikroinstalacji, będący osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej. W konsekwencji pojęcie wytwórcy jest szersze niż pojęcie przedsiębiorstwa energetycznego.
- b) Energię lub biogaz rolniczy można wytwarzać na terenie Polski lub w wyłącznej strefie ekonomicznej, co ma praktyczne znaczenie w kontekście instalacji OZE położonych na morzu.
- c) Wytwórcą może być nie tylko podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w Polsce, lecz także w jakimkolwiek państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Szwajcarii.

37) Zboża pełnowartościowe

- a) Definicję zbóż pełnowartościowych wprowadzono na potrzeby definicji biomasy i biopłynów (zob. definicje tych pojęć, pkt 3 i 4). Ustawodawca zmierza do wyeliminowania z użycia w go-

spodarcze energetycznej zbóż nadających się do zużycia w przemyśle spożywczym.

- b) Chodzi o ziarna zbóż spełniające wymagania jakościowe dla zbóż w zakupie interwencyjnym określone w art. 7 rozporządzenia nr 1272/2009. Do zbóż pełnowartościowych nie zalicza się w związku z tym pozostałych ich części oprócz ziaren, a więc np. słomy, która będzie mogła być wykorzystana na cele energetyczne.

Art. 3. Podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wymaga uzyskania koncesji na zasadach i warunkach określonych w ustawie – Prawo energetyczne, z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej:

- 1) w mikroinstalacji;
- 2) w małej instalacji;
- 3) z biogazu rolniczego;
- 4) wyłącznie z biopłynów.

1. Co do zasady podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z OZE wymaga uzyskania koncesji. Warunki uzyskania koncesji reguluje w szczególności art. 32 pr. en. oraz ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Nie wymaga uzyskania koncesji wytwarzanie biogazu rolniczego. Natomiast wyłączenia zawarte w art. 3 ustawy o OZE, w zakresie obowiązków koncesyjnego, nie odnoszą się w ogóle do wytwarzania ciepła z OZE. W konsekwencji w tym zakresie będą miały zastosowanie przepisy ustawy – Prawo energetyczne przewidujące obowiązek uzyskania koncesji i wyjątki w tym zakresie.
2. Zgodnie z art. 32 ust. 1 pr. en. uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania paliw lub energii, z wyłączeniem wytwarzania:
 - a) paliw stałych lub paliw gazowych,
 - b) energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do instalacji OZE lub do jednostek kogeneracji,

- c) energii elektrycznej w mikroinstalacji lub w małej instalacji,
 - d) energii elektrycznej:
 - z biogazu rolniczego,
 - wyłącznie z biogazu rolniczego w kogeneracji,
 - wyłącznie z biopłynów w rozumieniu ustawy o OZE,
 - e) ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW.
3. Zgodnie z art. 33 ust. 1 pr. en. Prezes URE udziela koncesji wnioskodawcy, który:
- 1) ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
 - 2) dysponuje środkami finansowymi w wielkości gwarantującej prawidłowe wykonywanie działalności bądź jest w stanie udokumentować możliwości ich pozyskania;
 - 3) ma możliwości techniczne gwarantujące prawidłowe wykonywanie działalności;
 - 4) zapewni zatrudnienie osób o właściwych kwalifikacjach zawodowych, o których mowa w art. 54 pr. en.;
 - 5) uzyskał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej, o której mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. Nr 135, poz. 789 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 33 ust. 3 pr. en. nie może być wydana koncesja wnioskodawcy:

- 1) który znajduje się w postępowaniu upadłościowym lub likwidacji;
- 2) któremu w ciągu ostatnich 3 lat cofnięto koncesję na działalność określoną ustawą z przyczyn wymienionych w art. 58 ust. 2 u.s.d.g. lub którego w ciągu ostatnich 3 lat wykreślono z rejestru działalności regulowanej z przyczyn, o których mowa w art. 71 ust. 1 u.s.d.g.;

- 3) skazanemu prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo mające związek z przedmiotem działalności gospodarczej określonej ustawą.
4. Ustawa o OZE wprowadza ściśle określone wyjątki od obowiązku uzyskania koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w OZE. Nie wymaga koncesji wytwarzanie energii elektrycznej:
- 1) w mikroinstalacji – działalność ta nie podlega w ogóle reglamentacji, tj. nie jest ani działalnością koncesjonowaną, ani regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;
 - 2) w małej instalacji – działalność ta stanowi działalność regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a szczególne warunki jej wykonywania określone są w rozdziale 2 ustawy o OZE;
 - 3) z biogazu rolniczego – działalność ta stanowi działalność regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego w mikroinstalacji), a szczególne warunki jej wykonywania określone są w rozdziale 3 ustawy o OZE;
 - 4) wyłącznie z biopłynów – działalność ta stanowi działalność regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a szczególne warunki jej wykonywania określone są w rozdziale 3 ustawy o OZE.

W zakresie zasad wykonywania określonych rodzajów działalności: zob. także komentarz do rozdziału 2 i 3 ustawy o OZE.

5. Zastanawiać może różnica w redakcji komentowanego przepisu w przypadku biogazu rolniczego oraz biopłynów. Kierując się wykładnią językową, można dojść do wniosku, że wytwarzanie energii elektrycznej z biogazu rolniczego wraz ze współspalaniem innego rodzaju paliw również jest zwolnione z obowiązku koncesyjnego. Brak bowiem określenia „wyłącznie”, jak ma to miejsce w przypadku biopłynów. Wydaje się jednak, że jeżeli biogaz rolniczy będzie spalany wspólnie z innym paliwem, to nie będziemy mieli do czynienia z wytwarzaniem energii elektrycznej z biogazu rolniczego (ale z biogazu rolniczego i in-